

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มีมติอนุมัติในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

คำนำ

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ จัดการศึกษามาครบรอบการปรับปรุง ๕ ปี ตามกำหนด เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตร รักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในการผลิตบัณฑิตให้เพียงพอับความต้องการของประเทศในด้านพระพุทธศาสนา และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๓ ประการ ประกอบด้วย (๑) ความรู้ดี (๒) มีคุณธรรม (๓) นำสังคมสู่สันติสุข

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

หมวด	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างหลักสูตร	๑๐
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๒
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๔๑
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคุณภาพอาจารย์	๔๒
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๔
หมวดที่ ๘ การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๔๘
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำอธิบายรายวิชา	๔๙
ภาคผนวก ข ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๖๔
ภาคผนวก ค ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๐๓
ภาคผนวก ง ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การโอนและเทียบโอนผลการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑	๑๑๘
ภาคผนวก จ ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษาย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๒๓
ภาคผนวก ฉ ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๔๘	๑๒๕
ภาคผนวก ช ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง อนุมัติเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	๑๒๗
ภาคผนวก ซ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑๓๐
ภาคผนวก ฌ ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์	๑๓๕

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร :
ภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies)
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)

๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีการสอนทั้งทฤษฎีและหลักการปฏิบัติด้านพระพุทธศาสนา เสริมสร้างศักยภาพให้นิสิตทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์สามารถนำความรู้ด้านพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๔๑ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ประเภทหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

๕.๓ ภาษาที่ใช้

ภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษ

๕.๔ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

๕.๕ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๖ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๑) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๒) กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๓) สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๗

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาพระพุทธศาสนา สามารถสอบเข้าทำงานราชการในตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต หรือทำงานในหน่วยงานเอกชนที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณวุฒิ ด้านพระพุทธศาสนา โดยสามารถเข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (๑) บุคลากรทางการศึกษา
- (๒) นักวิชาการศาสนา
- (๓) อนุศาสนาจารย์
- (๔) กรมราชทัณฑ์
- (๕) กรมสุขภาพจิต
- (๖) เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากร
- (๗) สังคมสงเคราะห์ฟื้นฟูพัฒนาจิตใจ
- (๘) เจ้าหน้าที่กองศาสนพิธีการ กระทรวงวัฒนธรรม
- (๙) ครูสอนศีลธรรม

๙. ชื่อ เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งทางวิชาการ และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งวิชาการ	ชื่อ – นามสกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
๓-๖๔๐๗-๐๐๑๕๕-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระครูสุมนต์ธรรมธาดา (สายัน จนทวีโส) บวบชม	พธ.ด.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
			พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
๓-๖๐๙๙-๐๐๖๓๐-XX-X	อาจารย์	พระครูปิยกิจบัณฑิต (กรกิจ ปิยธม โม) หงษ์สุข	พธ.ด.	พุทธบริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒
			พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๖
			น.บ.	นิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยภาคกลาง	๒๕๖๓
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
๓-๖๕๐๕-๐๐๓๕๖-XX-X	อาจารย์	พระครูสังฆรักษ์เชษฐา ปิยสาสโน (เขียวสะอาด)	พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
			บธ.บ.	การตลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	๒๕๔๗
๓-๕๓๐๓-๐๐๓๒๓-XX-X	อาจารย์	พระมหาปณิธาน สุมะโร (เป็งอิน)	ศน.ม.	พุทธศาสนาและปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๖๔
			กศ.ม.	การบริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๕๔
			พธ.บ.	ภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๙
๓-๖๒๐๗-๐๐๑๘๑- XX-X	อาจารย์	นายเสถียร สระทองให้	พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗
			พธ.บ.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ตั้ง : เลขที่ ๒๑๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามสถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ยังคงเน้นนำ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มากำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นหลักนำทางในการขับเคลื่อนแผน ตลอดจนยึดโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นในการนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสีน้ำเงินอย่างสมดุลในระยะยาว และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมถึงความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้น การบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาเข้ากับจุดแข็งในสังคมไทย เป้าหมายยุทธศาสตร์กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเป้าหมายยุทธศาสตร์ของกรอบนโยบาย ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและเท่าเทียม

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ตอบสนองทางสังคมและการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา ดำรง สืบสาน พระราชปณิธานรัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงสถาปนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศด้านพระไตรปิฎกและวิชาการชั้นสูง เข้ากับยุคการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรม การสื่อสารไร้พรมแดน เสรีภาพทางความคิดและกระบวนการทำงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทันสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งความรู้ การแข่งขันด้านทักษะทางปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีศีลธรรม นำสันติสุขสู่สังคมไทย

๑๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุก ที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและรองรับการแข่งขันทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ โดยการผลิตบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนา ระดับโลก และมีความรู้ด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานได้ทันทีและมีศักยภาพสูง ในการพัฒนาตนเองให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยด้านความเป็นเลิศ ในเทคโนโลยีและการวิจัย และการผลิตบัณฑิต ให้เป็นคนเก่งและเป็นคนดีมีคุณธรรม นำสังคมสู่สันติ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลกระทบจากสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในเทคโนโลยีและการวิจัย และมุ่งธำรงปณิธานในการสร้างบัณฑิตที่ดีและเก่งเนื่องจากการใช้

เทคโนโลยีอย่างแพร่หลายจึงเป็นช่องทางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ซึ่งอาจส่งผลให้พฤติกรรมและค่านิยมของนักศึกษาเปลี่ยนไป การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องเน้นและส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีที่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรมทางวิชาชีพ โดยใส่ใจถึง ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยยังคงใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและคุ้มค่าและสามารถปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ ความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคมสู่สันติสุข สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม และเสียสละเพื่อส่วนรวม พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อบริหารวิชาการและบริการสังคม ในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

๑๓.๑ หมวดรายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

๑๓.๑.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนาที่เปิดสอนโดยคณะมนุษยศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์

๑๓.๑.๒ หมวดวิชาเลือกเสรี เปิดสอนโดยคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

-ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการ

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มีการแต่งตั้ง กรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีการประชุมกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นประจำ และมอบหมายให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีผู้ประสานงานประจำหลักสูตร เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน และนิสิตในการกำหนดรายวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้กำหนดปรัชญา ความสำคัญของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต ตลอดจนวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน มีรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุข

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาเพื่อสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ คือ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ให้มีความรู้ คุณธรรมและทักษะในการบูรณาการพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาชีวิต สังคม ควบคู่กับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสังคมไทย ป้องกันและแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคม สร้างสังคมสุจริต ส่งเสริมทักษะชีวิต สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๑.๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และค้นคว้าวิจัย บูรณาการหลักพุทธธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่ ได้อย่างแตกฉาน
- ๑.๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีศีลธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจ และปัญญา
- ๑.๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พัฒนาชีวิตและนำสังคมสู่สันติสุข ในระดับชาติและนานาชาติ

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยมีการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และนำผลจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเป็นฉบับยกร่าง จากนั้นนำเสนอคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร กรรมการประจำคณะพุทธศาสตร์ เพื่อเสนอสภาวิชาการให้ความเห็นชอบและสภามหาวิทยาลัยประกาศอนุมัติหลักสูตรและอนุมัติเปิดสอนตามลำดับ

โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จในรอบการศึกษา (๔ ปี) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด ดังแผนในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังนี้

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. แผนการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นเลิศทางด้านพระพุทธศาสนา	๑. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการสอนที่เน้นความเป็นเลิศติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	๑. ผลการประเมินของผู้เรียนต่อประสิทธิภาพการสอน ๒. จำนวนงานวิจัยและโครงการบริการ

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	๒. ส่งเสริมการทำวิจัยและการบริการแก่สังคม ๓. ใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน	วิชาการศึกษา ๓. ความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
๒. แผนการพัฒนาเรื่องการพัฒนาการก่อสร้างเสริมความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา	๑. บูรณาการ/เพิ่มเนื้อหาเรื่องการประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาชีวิต ๒. ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านโครงการ/กิจกรรม ๓. พัฒนานวัตกรรมและสื่อที่ใช้ในการสอน	๑. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการ/เพิ่มเนื้อหาเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๒. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เน้นด้านพระพุทธศาสนา ๓. จำนวนนวัตกรรมและสื่อที่ใช้ในการสอนเรื่องพระพุทธศาสนา
๓. แผนการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการส่งเสริมผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ๒. พัฒนา/ปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกิจกรรมให้สะท้อนความเอื้ออาทรและให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ๓. พัฒนาระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ๔. ส่งเสริมการประเมินที่เน้นพัฒนาทักษะผู้เรียน ๕. สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามพันธกิจ	๑. ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๒. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสาขาวิชา ๓. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ๔. จำนวนรายวิชาที่ใช้การประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน ๕. ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ ของสาขาวิชา - มีงานวิจัย - มีกิจกรรมบริการวิชาการต่อสังคม และ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
๔. แผนประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ๔.๑ การกำกับมาตรฐานของหลักสูตร	๑) จัดทำแผนในการพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นตามมาตรฐาน ๒) จัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ๓) วิจัยประเมินหลักสูตร เพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ๔) สร้างกลไกการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล	๑) แผนพัฒนาอาจารย์ ๒) แผนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ๓) รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตร ๔) โครงสร้างระบบกลไกการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๔.๒ คุณภาพของบัณฑิต	๑) การจัดโครงการ/กิจกรรมเสริม หรือ จัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้นิสิตมีทักษะทางภาษาอังกฤษ และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒) ส่งเสริม พัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นในการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันหรือเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงวิชาชีพ ๓) ส่งเสริม พัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	๑) ผลการประเมินทักษะด้านภาษาอังกฤษ ๒) ผลการประเมินทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓) ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
๔.๓ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนิสิต	๑) พัฒนากลไกและเทคนิคการหานิสิตเชิงรุก เช่น การเปิดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรระยะสั้น เพื่อจูงใจให้ชุมชน องค์กรหรือหน่วยงาน สำหรับวัยทำงาน หรือนักเรียน ๒) ออกแบบการพัฒนาศักยภาพนิสิตและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ แก่นิสิตทุกชั้นปีให้ครบทุกด้าน ๓) พัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาการและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรวิชาชีพหรือผู้ใช้บัณฑิต	๑) กลไกและเทคนิคการหานิสิตเชิงรุก ๒) หลักสูตรระยะสั้น/ประกาศนียบัตร ๓) โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) โครงการพัฒนาทักษะทางวิชาการและทางวิชาชีพ
๔.๔ การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพอาจารย์	๑) จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน ผลงานทางวิชาการ และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ๒) หาแหล่งทุนสนับสนุนทางวิชาการให้ อาจารย์ เช่น ทุนวิจัย ผลิตตำรา หนังสือ และบทความตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่อยู่ในกลุ่ม TCI ๒ หรือ TCI ๑ หรือ Scopus ๓) พัฒนาความร่วมมือของอาจารย์ระหว่างส่วนงาน เช่น ความร่วมมือจากวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ หรือมหาวิทยาลัยภายนอกเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการหรืองานสร้างสรรค์	๑) แผนพัฒนาวิชาการของอาจารย์ ๒) แหล่งทุนสนับสนุนทางวิชาการ ๓) ความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง ส่วนงาน/มหาวิทยาลัย
๔.๕ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน	๑) การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมตามสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งหลักสูตรระยะสั้น หรือ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตร ๒) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการขยายกลุ่มเป้าหมายและการรับผู้ต้องการเข้าศึกษาให้มากขึ้น ๓) ประเมินและติดตามผลการเรียนรู้และผล	๑) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อตอบสนองความต้องการของคณะสงฆ์และบริบทของสังคมปัจจุบัน ๒) โครงการ ๑ หลักสูตร ๑ ชุมชนเข้มแข็ง ๓) รายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ๓ รายวิชา ๔) ชุดความรู้ ๖ ด้าน คือ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นิสิต อาจารย์ หลักสูตร/ การเรียนการสอน/การประเมินผู้เรียน และ

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	การสอน เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสมรรถนะที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๔) จัดกระบวนการเรียนการสอน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างหลักสูตรกับชุมชน เช่น โครงการ ๑ หลักสูตร ๑ ชุมชน เข้มแข็ง ๕) การจัดการเรียนการสอน บูรณาการให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ๖) การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ส่วนงานจัดการเรียนการสอนหลักสูตร	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
๔.๖ การพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๑) สำรวจความต้องการของนิสิตและอาจารย์เกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายของหลักสูตร ๒) พัฒนาและปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๓) พัฒนาระบบสิ่งสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ และพัฒนาศักยภาพการใช้ระบบสืบค้นข้อมูลแบบออนไลน์ให้นิสิต ๔) พัฒนาระบบสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อรองรับหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรประกาศนียบัตร หรือหลักสูตรวิชาชีพ เพื่อให้มีฐานข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรระยะสั้น	๑) ผลสำรวจความต้องการด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับอาจารย์และนิสิต ๒) รายงานสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๓) มีระบบการสอนออนไลน์ และการสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ๔) มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้รองรับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร / หลักสูตรระยะสั้น/หลักสูตรประกาศนียบัตร

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑. การจัดการศึกษาภาคปกติ

ระบบการศึกษาใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาหนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ ทั้งนี้ ข้อกำหนดต่างๆ ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจมีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์ โดยกำหนดให้มีระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

- ไม่มี

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการเรียนการสอน ตามประกาศของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑ ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ ๒ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นพระภิกษุ สามเณร

(๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

(๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือ

(๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๒.๒ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์

(๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

(๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือ

(๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

๒.๓.๑ ปัญหาการปรับตัวในการศึกษาระดับปริญญาตรี

๒.๓.๒ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านภาษาของนิสิตไทย (ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ)

๒.๓.๓ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านภาษาของนิสิตต่างประเทศ (ภาษาไทย)

๒.๓.๔ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๓.๕ ปัญหาการขาดทักษะทางการวิเคราะห์ วิพากษ์และการใช้เหตุผล

๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๔

๒.๔.๑ จัดการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

๒.๔.๒ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๒.๔.๓ จัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๕ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

ชั้นปี	จำนวนรับ				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
๔	-	-	-	๒๕	๒๕
รวม	๒๕	๕๐	๗๕	๑๐๐	๑๐๐
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	-	๒๕	๒๕

๒.๖ งบประมาณตามแผน

๒.๖.๑ งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ค่าบำรุงการศึกษา	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๗๕,๐๐๐.๐๐	๓๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๒๕,๐๐๐.๐๐	๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๘๗๕,๐๐๐.๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๖๕๐,๖๔๐.๐๐	๖๕๐,๖๔๐.๐๐	๖๕๐,๖๔๐.๐๐	๖๕๐,๖๔๐.๐๐	๖๕๐,๖๔๐.๐๐
เงินอุดหนุนจากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร	๘๒๘,๐๐๐.๐๐	๘๒๘,๐๐๐.๐๐	๘๒๘,๐๐๐.๐๐	๘๒๘,๐๐๐.๐๐	๘๒๘,๐๐๐.๐๐
รายได้อื่น ๆ	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐
รวมรายรับ	๒,๐๐๓,๖๔๐.๐๐	๒,๔๗๘,๖๔๐.๐๐	๒,๙๕๓,๖๔๐.๐๐	๓,๔๒๘,๖๔๐.๐๐	๓,๙๐๓,๖๔๐.๐๐

๒.๖.๒ งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๑,๔๗๘,๖๔๐.๐๐	๑,๕๒๐,๖๔๐.๐๐	๑,๕๗๐,๖๔๐.๐๐	๑,๖๒๐,๖๔๐.๐๐	๑,๖๗๐,๖๔๐.๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐
รวม (ก)	๑,๗๗๘,๖๔๐.๐๐	๒,๑๒๐,๖๔๐.๐๐	๒,๔๗๐,๖๔๐.๐๐	๒,๘๒๐,๖๔๐.๐๐	๓,๑๗๐,๖๔๐.๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐
รวม (ข)	๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐
รวม (ก) + (ข)	๑,๘๒๘,๖๔๐.๐๐	๒,๒๒๐,๖๔๐.๐๐	๒,๖๒๐,๖๔๐.๐๐	๓,๐๒๐,๖๔๐.๐๐	๓,๔๒๐,๖๔๐.๐๐
จำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๑๐๐	๑๒๕
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๒๓,๗๔๘.๐๐	๒๓,๗๔๘.๐๐	๒๓,๗๔๘.๐๐	๒๓,๗๔๘.๐๐	๒๓,๗๔๘.๐๐

หมายเหตุ : งบประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปีของนิสิตเฉลี่ย ๒๓,๗๔๘ บาท

๒.๗ ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้เป็นไปตาม

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา ระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตร

๓.๑.๑. จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร จำนวน ๑๔๑ หน่วยกิต

๓.๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	๑๒	หน่วยกิต

๒) หมวดวิชาเฉพาะ	๑๐๕	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขามหายาน	๑๒	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๔๑	หน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชา

คำอธิบายความหมายของรหัสวิชาและหน่วยกิตประจำวิชา

๑. รหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑) เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา

๒) เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๒. หน่วยกิตประจำวิชา หมายถึง ตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ เช่น ๓ (๒-๒-๕) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ และการศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๓๐	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ		๑๘	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก		๑๒	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ		๑๐๔	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา		๓๐	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา		๓๓	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบพศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๕	ชาดกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศาสนามหายาน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลปกรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๑๙	มังคลัตถทีปนีศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา		๓๐	หน่วยกิต
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา		๑๒	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๒	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๔	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๕	พระสูตรมหายาน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๓๐	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๓	มิลินทปัญหาศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๔	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๕	เนติปริกฤษฎศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๖๙	พุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๔๗๐	พุทธธรรมกับสุขภาวะผู้สูงอายุในจังหวัดพิษณุโลก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑๐๑ ๓๙๗	อารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๓. หมวดวิชาเลือกเสรี

๖ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ต้องเลือกศึกษารายวิชา ต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔ แสดงแผนการศึกษา

แผนการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ๔ ปี

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษา ที่ ๑					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม *	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓	๓	๐	๖
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓	๒	๒	๕
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๘		
	หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง				

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษา ที่ ๒					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓	๓	๐	๖
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา *	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๓๘	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๘		
	หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง				

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษา ที่ ๑					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล *	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก)				
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxx	๓	๓	๐	๖

xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxx	๓	๓	๐	๖
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา *	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓	๒	๒	๕
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๗		
	หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง				

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษา ที่ ๒					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก)				
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxx	๓	๓	๐	๖
xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxx	๓	๓	๐	๖
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา *	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา *	๓	๓	๐	๖
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๘		
	หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง				

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษา ที่ ๑					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓	๒	๒	๕
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรค	๓	๓	๐	๖
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๔๗	อารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนา	๓	๓	๒	๖
	รวม	๑๘	๑๗		

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษา ที่ ๒					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทศึกษา	๓	๓	๐	๖
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๔๖๙	พุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก	๓	๓	๒	๖
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXXX	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๘		

ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษา ที่ ๑					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา				
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓	๒	๒	๕
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศานามหายาน	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๔๗๐	พุทธธรรมกับสุขภาวะผู้สูงวัยในจังหวัดพิษณุโลก	๓	๓	๒	๖
	วิชาเลือกเสรี				
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXXX	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘	๑๗		

ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษา ที่ ๒					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา				
๑๐๑ ๔๑๕	ชาดกศึกษา	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลปกรรม	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๔๑๙	มังคลัตถทีปนีศึกษา	๓	๓	๐	๖
๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือกเสรี				

xxx xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๕	๑๕		

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรากฏตามเอกสารใน
ภาคผนวก ก

๓.๒. อาจารย์ผู้สอน

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งวิชาการ	ชื่อ – นามสกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
๓-๖๔๐๗-๐๐๑๕๕-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระครูสุมนต์ธรรมธาดา (สายัน จนทวีโส) บวบชม	พธ.ด.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
			พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
๓-๖๐๙๙-๐๐๖๓๐-XX-X	อาจารย์	พระครูปิยกิจบัณฑิต (กรกิจ ปิยธม โม) หงษ์สุข	พธ.ด.	พุทธบริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒
			พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๖
			น.บ.	นิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยภาคกลาง	๒๕๖๓
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
๓-๖๕๐๕-๐๐๓๕๖-XX-X	อาจารย์	พระครูสังฆรักษ์เชษฐา ปิยสาสโน (เขียวสะอาด)	พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
			บธ.บ.	การตลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	๒๕๔๗
๓-๕๓๐๓-๐๐๓๒๓-XX-X	อาจารย์	พระมหาปณิธาน สุ่มเื้อ (เป็งอิน)	ศน.ม.	พุทธศาสนาและปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๖๔
			กศ.ม.	การบริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๕๔
			พธ.บ.	ภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
			พธ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๙
๓-๖๒๐๗-๐๐๑๘๑- XX-X	อาจารย์	นายเสถียร สระทองให้	พธ.ม.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗
			พธ.บ.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

- ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

ข้อกำหนดในการทำโครงการ ต้องเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างผลงานวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านพระพุทธศาสนา

๕.๑. คำอธิบายโดยย่อ

โครงการภาควิชาพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ สามารถอธิบายทฤษฎีที่นำมาใช้ในการทำโครงการ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการ มีขอบเขตโครงการที่สามารถทำเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๑. คำอธิบายโดยย่อ

การจัดทำโครงการและวิจัย สามารถบูรณาการรายวิชาที่เปิดสอนในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๕.๒. มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตสามารถทำงานเป็นทีม มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ โปรแกรม ในการทำโครงการ และโครงการสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในรายวิชาที่เรียน มีการใช้ทักษะทางด้านปัญญา ในการสังเคราะห์และบูรณาการความรู้อย่างสร้างสรรค์ บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๓. ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๑ ของปีการศึกษาที่ ๔

๕.๔. จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๕.๕. การเตรียมการ

มีรายวิชาเพื่อเตรียมการบูรณาการวิจัย บริการวิชาการและสังคม ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการทางเว็บไซต์ และปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ อีกทั้งมีตัวอย่างโครงการให้ศึกษา

๕.๖. กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินผลทวนสอบมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลรายวิชา

๕.๖.๒ ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๓ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๔ ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๖.๕ ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาและรับการประเมินโดยผู้สอนประจำรายวิชา

๕.๖.๖ ผู้สอนเข้าฟังการนำเสนอผลการศึกษาของผู้เรียน

๕.๖.๗ มีการนำคะแนนแต่ละรายวิชาเสนอขอความเห็นจากอาจารย์ประจำวิชา ผ่าน

คณะกรรมการหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านความรู้	- มีทักษะการสื่อสาร - มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กร รวมทั้งพัฒนาตนเองและพัฒนาการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ด้านศีลธรรม	- มีจิตอาสา จิตสำนึกสาธารณะรับใช้สังคม - มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีจิตสาธารณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม องค์กรและสิ่งแวดล้อม
ด้านปัญญา	- มีความรอบรู้ในวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถนำเอาองค์ความรู้ประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ - มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีทักษะการใช้ชีวิต พัฒนาจิตใจและสังคม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธาจิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในกรติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																
ก. วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป			●	●		●	●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล			●	●	●			●	●	●				●	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			●	●		●			●		●			●	●
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น			●	●	●			●			●				●
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย			●	●		●	●	●					●		●
ข. วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง			●	●		●		●				●			
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		●		●		●		●	●			●	●		●
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		●	●	●		●		●	●		●	●		●	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น		●		●			●							●	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้			●	●		●	●		●			●	●	●	●
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่			●	●		●	●		●			●	●		●
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น			●	●	●		●	●		●					
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		●		●		●	●		●			●			
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน			●	●	●		●		●			●			●
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	●			●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง		●		●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น			●	●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น			●	●				●						●	

๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาอินดีจีนสูง			●	●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	●		●	●		●	●		●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม			●	●	●		●	●			●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา		●	●	●		●		●	●	●	●	●			
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ		●	●	●		●		●	●	●	●	●		●	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล		●	●	●		●	●		●	●		●			
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ			●	●	●		●		●			●		●	●
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม			●	●		●	●	●				●			
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป			●	●			●			●		●			

๒.๓ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธาจิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ

- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๔ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้			ทักษะทางปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์			ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	●			●	●		●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		●		●		●		●	●		●		●	●	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	●			●			●				●			●	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	●		●			●	●	●				●	●		●
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		●		●		●			●	●				●	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ		●	●		●			●	●			●			●
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	●		●			●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	●					●			●		●	●		●	●

๔. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาเฉพาะด้าน

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต
- (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้
- (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมชาติ และพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- (๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม
- (๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้
- (๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆทางด้านพระพุทธศาสนา
- (๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติของผู้เรียนด้านต่าง ๆ คือ

- (๑) การทดสอบย่อย
- (๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- (๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- (๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
- (๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม
- (๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- (๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอ
- (๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) การทดสอบย่อย
- (๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน
- (๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่มอบหมาย
- (๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน
- (๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม
- (๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

- (๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- (๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

- (๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ และเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

(๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์

(๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่าง ๆ

(๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

๕. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต

(๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม

(๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้

(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

(๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๒) ด้านความรู้

(๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

(๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนารวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม

(๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆทางด้านพระพุทธศาสนาพร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้

(๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆทางด้านพระพุทธศาสนา

(๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ

(๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

(๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

(๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาท ของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน

(๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม

(๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคล และกลุ่มคน ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

(๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา

(Curriculum mapping) หมวดวิชาเฉพาะด้าน

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	
วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต																							
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทศึกษา	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๑๕	ชาดกศึกษา	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○
๑๐๑ ๔๑๖	พระพุทธศาสนามหายาน	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลป์กรรม	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๑๙	มงคลดลทีปนิศึกษา	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	●	○	○	○
๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○
วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																							
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	○	●
วิชาเลือกเฉพาะสาขพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต																						
๑๐๑ ๓๒๒	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●
๑๐๑ ๓๒๔	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๕	พระสูตรมหายาน	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา	●	○	●	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ	●	○	○	●	●	○	●	●	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●
๑๐๑ ๔๓๐	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๓	มิลินทปัญหาศึกษา	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๓๔	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๕	เนติปกรณ์ศึกษา	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๔๗	อารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนา	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	
๑๐๑ ๔๖๙	พุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๗๐	พุทธธรรมกับสุขภาวะผู้สูงวัยในจังหวัดพิษณุโลก	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●

๕. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

๕.๑ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๑

๑) นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ และเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา รวมถึงทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

๒) นิสิตมีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมและพระพุทธศาสนา

๓) นิสิตมีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๔) นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูล ตัวเลข ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๒

๑) นิสิตมีความรู้เข้าใจในคัมภีร์ วรรณกรรม พิธีกรรม หลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา และคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๒) นิสิตมีความเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๓) นิสิตสามารถใช้ความรู้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

๔) นิสิตมีความสามารถค้นหาข้อมูล มีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๓ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๓

๑) นิสิตสามารถใช้หลักพุทธธรรมและหลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเข้าใจถูกต้อง

๒) นิสิตสามารถศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์และสรุปประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

๓) นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่

๔) นิสิตสามารถแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างเหมาะสม

๕.๔ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๔

๑) นิสิตสามารถบูรณาการหลักพระพุทธศาสนาในการศึกษาค้นคว้าและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน มีทักษะการทำโครงการ งานวิจัย เพื่อรับใช้สังคมไทย สังคมโลกและสนองงานคณะสงฆ์

๒) นิสิตสามารถบูรณาการความรู้ทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) นิสิตสามารถบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและนำสังคมสู่สันติสุขในระดับชาติและนานาชาติ

๔) นิสิตสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม

๕.๕ ผลลัพธ์การปฏิบัติงานของบัณฑิตปีที่ ๕

๑) บัณฑิตนำหลักพระพุทธศาสนาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อรับใช้สังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างเหมาะสม

๒) บัณฑิตนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาใช้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณธรรม และปัญญาของสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) บัณฑิตนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและนำสังคมสู่สันติสุขในระดับชาติและนานาชาติได้อย่างเหมาะสม

๔) บัณฑิตนำข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพและการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มคนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตามเอกสารในภาคผนวก)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การทวนสอบตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

๑.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่

๑) การทวนสอบในระดับรายวิชา ให้นิสิตประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบ และการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน

๒) จัดทำข้อสอบมาตรฐานสำหรับรายวิชาเดียวกันในกรณีที่มิผู้สอนหลายคน

๓) เปรียบเทียบการให้คะแนนในแต่ละรายวิชาที่มีผู้สอนมากกว่า ๑ คนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้ผู้สอนมีมาตรฐานการให้คะแนนเดียวกัน

๔) การทวนสอบในระดับหลักสูตร มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๑.๒) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนิสิตสำเร็จการศึกษา

๑) การกำหนดกลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต หลังสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตร และหน่วยงาน

๒) หลักสูตรกำหนดแนวทางการทวนสอบด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เพื่อพิสูจน์ว่าการจัดการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ สำหรับกลยุทธการทวนสอบที่ใช้ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจาก กระดาษคำตอบ และงานที่ได้รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตร โดยคณาจารย์ นิสิต ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของผู้ใช้บัณฑิต

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๑) สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๒) ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาควิปัสสนากัมมัฏฐาน การปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม

๓) ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทักษะด้านภาษาอังกฤษและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔) ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีระบบและกลไกการรับอาจารย์ใหม่

มีกลไกการรับอาจารย์ใหม่ ตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย มีคณะกรรมการคัดเลือก มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก แล้วประกาศรับการคัดเลือกเป็นอาจารย์ตามระบบของมหาวิทยาลัย มีการตรวจสอบคุณสมบัติ การทดสอบความรู้และการสัมภาษณ์ และประกาศรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว นำเสนอแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑.๒ การเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์ใหม่

มีปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้เข้าใจระบบ ระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ภาระหน้าที่ของอาจารย์ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย และแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตร

๑.๓ การกำหนดภาระงานอาจารย์ใหม่

ประชุมเพื่อมอบหมายภาระงานให้กับอาจารย์ใหม่ โดยเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้การทำงาน ของอาจารย์ กำหนดภาระงานสอนให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และมีคณาจารย์ในหลักสูตรคอยให้คำแนะนำการจัดทำแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน การประเมินผล และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

๑.๔ การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ใหม่

มีแผนพัฒนาอาจารย์เป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหลักสูตร ส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอน การผลิตผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และงานสร้างสรรค์

๒.๕ การประเมินอาจารย์ใหม่

มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอาจารย์ และมีการประเมินศักยภาพ โดยผู้บริหารและนิสิต เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ พัฒนานองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของอาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจตามโครงสร้างเนื้อหาในหลักสูตร และพัฒนาองค์ความรู้ตามสาระรายวิชา

๒.๑.๒ พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมทักษะและประสบการณ์จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีการส่งอาจารย์เข้าร่วมอบรม สัมมนา และเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน

๒.๑.๓ พัฒนาทักษะการผลิตและใช้สื่อการสอน โดยมีการอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ให้สามารถผลิตสื่อการสอนและสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาทักษะการวัดและการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

๒.๒.๑ การพัฒนาวิชาการ

๒.๒.๑.๑ พัฒนาความรู้และความเข้าใจ ให้มีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา

๒.๒.๑.๒ พัฒนาทักษะการบูรณาการวิชาการความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

๒.๒.๑.๓ พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อใช้ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการ

๒.๒.๒ การพัฒนาวิชาชีพด้านอื่น ๆ

ส่งเสริมสหวิทยาการ โดยบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์อื่น ๆ

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ในการกำกับดูแล และบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการประชุมพิจารณา ควบคุม ดำเนินการ ทั้งการกำกับรายวิชา การวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และติดตามผลการดำเนินงาน หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้กระบวนการ PDCA

๒. บัณฑิต

๒.๑ หลักสูตรมีการติดตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้

๒.๒ หลักสูตรมีการกำกับติดตามภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

๒.๓ หลักสูตรมีการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มาพิจารณาจัดทำโครงการและกิจกรรมในการพัฒนานิสิต พัฒนาคณาจารย์ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๒.๔ หลักสูตรมีทำเนียบศิษย์เก่า และนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและอาชีพมามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบัณฑิตรุ่นน้อง

๓. นิสิต

๓.๑ หลักสูตรมีระบบกลไกการรับนิสิต มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่หลากหลาย

๓.๒ หลักสูตรมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยให้คำปรึกษาแก่นิสิตตลอดหลักสูตร ด้านการศึกษา ตามหลักสูตร และการจัดการปัญหาด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตร และอาจารย์ ที่ปรึกษาต้องกำหนดเวลาที่ให้นิสิตเข้าพบหรือวิธีการ ติดต่อในรูปแบบต่าง ๆ และแจ้งให้นิสิตทราบ

๓.๓ หลักสูตรมีการจัดโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนา อัตลักษณ์ นิสิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โครงการบริการวิชาการ และโครงการเตรียมความพร้อมให้แก่ นิสิต เป็นต้น

๓.๔ หลักสูตรมีการติดตามข้อมูลที่แสดงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนิสิต ได้แก่ อัตราการคงอยู่ของนิสิต อัตราการสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

๓.๕ หลักสูตรมีการจัดการข้อร้องเรียน ให้นิสิตสามารถแจ้งข้อร้องเรียนได้ตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

๔. อาจารย์

๔.๑ การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์โดยจะต้องสอบผ่าน ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การรับอาจารย์ใหม่ ต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนนิสิต

๔.๒ การบริหารอาจารย์

หลักสูตรมีการบริหาร โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยมอบหมายภาระงานตามความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ส่งเสริม สนับสนุน ในการพัฒนาผลงานทางวิชาการ ทำให้อัตราการคงอยู่ของอาจารย์อยู่ในระดับสูง และมีคะแนนความพึงพอใจของอาจารย์มากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

ทั้งนี้ โดยบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนจะต้องประชุม ร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และได้บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๓ การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

หลักสูตรส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ทุกรูป/คน ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยอาจารย์ทุกท่านจะต้องผลิตผลงานทางวิชาการให้ได้ ดังนี้

(๑) ผลงานวิจัย จำนวน ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี

(๒) บทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน ๑ เรื่องต่อปี

(๓) เอกสารประกอบการสอน /หนังสือ/ตำรา/งานแปล ประเภทใดประเภทหนึ่ง จำนวน ๑ เรื่องต่อปี

ทั้งนี้ หลักสูตรจะต้องพัฒนาระบบและกลไกภายในที่เอื้อต่อการพัฒนาผลงานทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น ในขณะเดียวกันในด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จะต้องได้รับผลการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๕. หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับกับการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและมีผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ดังนี้

๕.๑ สารของรายวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอน ให้การเรียนรู้ของผู้เรียนตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในสาระรายวิชา โดยการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.๒

๕.๒ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

๕.๒.๑. ก่อนเปิดภาคการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประชุมพิจารณากำหนดอาจารย์ผู้สอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ตามความรู้ความสามารถและความชำนาญในเนื้อหา ประสบการณ์การทำงาน และผลงานทางวิชาการของผู้สอน โดยมีการกำกับติดตามให้อาจารย์ทุกท่านจัดทำมคอ. ๓ และมคอ. ๕ ทุก รายวิชา รวมทั้งมีการประเมินหลักสูตร (มคอ. ๗) อย่างครบถ้วน

๕.๒.๒ ก่อนเปิดภาคการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ได้กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีประสบการณ์ ในการสอน สามารถจัดทำ มคอ. ๓ และ มคอ. ๕ ได้ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีการติดตาม และกำกับการเรียน การสอนของอาจารย์พิเศษ และให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดภาคการศึกษา

๕.๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประชุมประเมินกระบวนการกำหนดผู้สอน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

๕.๓ การประเมินผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรได้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๓.๑ หลักสูตรมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย

๕.๓.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนจัดทำและนำเสนอ มคอ.๕ เพื่อประเมินผลการเรียนการสอน และทางหลักสูตรได้ร่วมกันจัดทำ มคอ.๗ เพื่อเเมินหลักสูตรตลอดปีการศึกษา

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรมีความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ที่พักของนิสิต ฯลฯ และความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพพร้อมใช้งานทันสมัย โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่า ๓.๕ คะแนน (จากระดับ ๕)

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ตัวบ่งชี้ ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑ ๒๕๖๕	ปีที่ ๒ ๒๕๖๖	ปีที่ ๓ ๒๕๖๗	ปีที่ ๔ ๒๕๖๘	ปีที่ ๕ ๒๕๖๙
๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	✓	✓	✓	✓	✓
๓. มีรายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. ๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓

ตัวบ่งชี้ ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑ ๒๕๖๕	ปีที่ ๒ ๒๕๖๖	ปีที่ ๓ ๒๕๖๗	ปีที่ ๔ ๒๕๖๘	ปีที่ ๕ ๒๕๖๙
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินการที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	-	✓	✓	✓	✓
๘. คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้าน การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
๙. คณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	✓	✓
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อย กว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	-	✓
๑๓. บัณฑิตปริญญาตรีที่มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สอบผ่านภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการข้อ ๑-๕ ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๒	๑๓

หมวดที่ ๘

การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑ การประเมินกลยุทธ์การสอน

๑.๑.๑ ประเมินกลยุทธ์การสอนที่ได้วางแผนไว้สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยการปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน

๑.๑.๒ ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิตทั้งในและนอกชั้นเรียน

๑.๑.๓ ประเมินจากผลงานของนิสิต ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละรายวิชา

๑.๒ การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๑ การวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้รายวิชา โดยนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนเพื่อปรับกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๒ รายงานผลการประเมินทักษะอาจารย์ให้แก่อาจารย์ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนของอาจารย์ต่อไป

๑.๒.๓ หลักสูตรรวบรวมผลการประเมินที่เป็นความต้องการในการปรับปรุงทักษะการสอนเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องและ/หรือปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ วางแผนการประเมิน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๒.๒ การประเมินหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยการประเมินการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๓ ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินหลักสูตรจากนิสิตชั้นปีสุดท้ายและบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา รวมทั้งผู้ใช้บัณฑิต และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicators) โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

๔.๑ รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินจากนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ

๔.๒ จัดประชุมวางแผนปรับปรุงหลักสูตร และกลยุทธ์การสอน โดยใช้ผลการประเมินเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนา

๔.๓ จัดทำรายงานการประเมินหลักสูตร เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society)	
		ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคม สังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law)	
		ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก ปินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology)	
		ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัด การนำเสนอข้อมูลได้
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications)	
		ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การ รู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy)
	ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สารสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พหุวิทยาการและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research)
	ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ตรรกศาสตร์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนรายงานผลการวิจัย
๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government)
	ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง จักรเยียบยงการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค เศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการณียะในปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development)

	ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษา แนวภาษาศาสตร์
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning)
	ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)
	ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic)
	ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิกิริยาต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิกิริยาเหตุผล ปรัตถานูมานและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวาที่ของนาการชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกับตรรกศาสตร์ตะวันตก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment)

	ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs)
	ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งใน
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉา สรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส การประกอบรูปเป็นอาชยาดกรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤต ที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส การประกอบรูปเป็นอาชยาดกรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai)
	ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึ ภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอก สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai)

	ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกายพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภ
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการศึ
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และกา
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และร
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)

	ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)
	ศึกษาความเป็นมาและ พัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม ปรัชญาวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันตก ผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา (Peace Education)
	ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านจากสภาวะความขัดแย้งไปสู่สันติภาพ อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการฟังและต่าง ๆ อย่างสันติสุข
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ (Leadership)
	ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและสื่อสารที่เอื้ออาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิเคราะห์ความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชน
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)
	ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

	ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม ศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจูงใจ
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)
	ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต รับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG: จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป (General Religions)
	ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรม ๑ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๕ หน่วยกิต
- ๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา
- ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและ พัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น ภูมิติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เตภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาวย มหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคลวิเสสเถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจาก พุทธปัญญา	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและ พัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ภิกขา อนุภิกขา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลี อักษรต่าง ๆ และ ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	

๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี (Pali)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑ (Buddhist Meditation I)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิรอรก ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวภิกขุวิปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรภินทริย ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖	

	วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน และอัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนดส่งและสอบอารมณ์	
๓) หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๕ หน่วยกิต		
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม (Principles of Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้นชั้น ๕ ปฏิจสงมุปบาท อริยสัจ กรรม โพรธิปักขียธรรม นิพพาน โดยใช้คัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ	
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท (Theravada Buddhist Philosophy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาท ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก	
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง หลักธรรมสำคัญของธรรมบท เน้นหลักธรรมสำคัญ แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรมอินเดีย คุณค่าของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา (Visuddhimagga Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของวิสุทธิมรรค อิทธิพลและคุณค่าที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและสังคมไทยร่วมสมัย	
๑๐๑ ๔๑๕	ชาดกศึกษา (Jataka Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏในชาดก อิทธิพลของชาดกที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรมท้องถิ่น วิถีชีวิต การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในสังคมไทยที่หลากหลาย	

๑๐๑ ๔๑๖	พระพุทธศาสนาหายาน (Mahayana Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของมหายานในอินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิกายสำคัญของมหายาน	
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลป์ (Buddhism Art)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของพุทธศิลป์ ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ ที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาในยุค สมัยต่าง ๆ อิทธิพลคุณค่าพุทธศิลป์ต่อวิถีชีวิต ชุมชน สังคม และแนวทางการอนุรักษ์ ศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา (English for Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในพระพุทธศาสนา เน้นการอ่านเอกสารทางพระพุทธศาสนาโดย เลือกรหัสที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น พระพุทธเจ้าสอนอะไร (What the Buddha Taught) เป็นต้น	
๑๐๑ ๔๑๙	มังคลัตถทีปนีศึกษา (Mangalatthadipani Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้าง และเนื้อหาสาระของมังคลัตถทีปนี อิทธิพลของมังคลัตถทีปนีที่มีต่อ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา แนวคิด และการประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตใน ศตวรรษที่ ๒๑	
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา (Independent Study on Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความ เห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	
๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา (Seminar on Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาใน ประเด็นต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ (Buddhism and Science)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับ วิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎี ควอนตัมฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึง ผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและพระพุทธศาสนา	

๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ (Buddhism and Social Works)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Communication in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก	
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Education in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บุรณาการโดยเน้นเป้าหมายของการศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรมของครู	
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา (Buddhism and Ecology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของนิเวศวิทยา หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎก ที่เกี่ยวกับนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ วิกฤตการณ์ในระบบนิเวศ นโยบายของรัฐและกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม แนวทางการอนุรักษ์ระบบนิเวศด้วยหลักการทางพระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก (Psychology in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตก ปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการพัฒนาจิตด้วยสมณะและวิปัสสนา	
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Political Science in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิดทฤษฎี ความเป็นมา อุดมการณ์ และความขัดแย้งทางการเมือง รูปแบบการปกครอง การเลือกตั้ง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการปกครองในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบหลักนิติรัฐและนิติธรรม ประยุกต์และบูรณาการหลักการทางพระพุทธศาสนากับหลักรัฐศาสตร์	
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน (Buddhism and Human Rights)	๓(๓-๐-๖)

	ศึกษาแนวคิดพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของพลเมือง หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศชาติและสังคมโลก หลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติของไทย และประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Buddhism and Sustainable Development)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักสากล (SDGs) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเชิงพุทธ เพื่อพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข (Buddhism and Healthy Care)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข ตามหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน โรคและสมุฏฐานของโรค หลักการบริโภคปัจจัย ๔ เกสซ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา วิธีรักษาโรค การส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม จริยธรรมในการรักษาพยาบาล โดยบูรณาการกับการแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนา	
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๓๒๒	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน (Comparison between Theravada and Mahayana)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของพระพุทธเจ้า สถานะ และบทบาทของพระโพธิสัตว์ คำสอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท นิพพาน และพิธีกรรมสำคัญของนิกายทั้งสอง	
๑๐๑ ๓๒๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย (Buddhadhamma and Thai Society)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ หลักพุทธธรรมที่มีต่อสังคมไทย การประยุกต์ใช้และบูรณาการหลักพุทธธรรมกับวิทยาการร่วมสมัย และพัฒนา คุณภาพชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข	
๑๐๑ ๓๒๔	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก (Tipitaka Scripts)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษรเทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	
๑๐๑ ๓๒๕	พระสูตรมหายาน (Mahayana Sutras)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่สำคัญ เช่น ปรัชญา ปารมิตาหฤทยสูตร ทศภูมิสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาวดี วยุหสูตร ติมิลเกียรตินิเทศสูตร และลัทธิการตรัสรู้	

๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ (Buddhism and Peace)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการ แก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการ สังฆสามัคคี และใช้แนวคิด เรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี (Buddhism and Women)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดสตรีนิยม สถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของ พระพุทธศาสนา ศักยภาพในการบรรลุธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน	
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา (Buddhism and sociology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาขอบข่าย เนื้อหาสำคัญของสังคมวิทยา แนวคิดพระพุทธศาสนาด้านสังคม พฤติกรรม บทบาทหน้าที่ขององค์กร หลักธรรมสำคัญที่เกี่ยวกับสังคม การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาสังคม วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และในสังคมโลก	
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ (Buddhism and Information Technology for Communication)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า จริยธรรม กฎหมายกับการสื่อสาร การประยุกต์ใช้สื่อ ดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๓๓๐	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา (Life and Works of Buddhist Scholars)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาชีวประวัติ ผลงานด้านการการงานและการแปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์ พระพุทธศาสนาของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน	
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ (Buddhism and Modern Economy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบเขต หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคและ มหา ภาค วิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจ ยุคดิจิทัล เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา	๓(๓-๐-๖)

	(Buddhism and The King's Philosophy)	
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา และกระบวนการพัฒนาเชิงพุทธ บูรณาการที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	
๑๐๑ ๔๓๓	มิลินทปัญหาศึกษา (Milindapanha Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหา	
๑๐๑ ๔๓๔	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย (History of Buddhism in Thailand)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย	
๑๐๑ ๔๓๕	เนตติปกรณ์ศึกษา (Nettipakarana Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสาระสำคัญของคัมภีร์เนตติปกรณ์ วิเคราะห์หลักการอธิบายธรรมโดยหาระ ๑๖ นัย ๕ สาสนปทัฏฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้หลักการอธิบายธรรมและแก้ปัญหาการเข้าใจธรรมตามแนวเนตติปกรณ์	
๑๐๑ ๓๙๗	อารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนา (Civilization of Sukhothai and Lanna period)	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาประวัติความเป็นมา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของอารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชุมชนในจังหวัดแพร่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดนครสวรรค์	
๑๐๑ ๔๖๙	พุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก (Buddhist Arts in Phitsanulok Province)	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาเนื้อหา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพุทธศิลป์ ประวัติความเป็นมาของพุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านประติมากรรม ด้านสถาปัตยกรรม ด้านจิตรกรรม และพุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านต่างๆที่มีอิทธิพล ถึงปัจจุบัน	
๑๐๑ ๔๗๐	พุทธธรรมกับสุขภาวะผู้สูงอายุในจังหวัดพิษณุโลก (Buddhism and the well-being of the elderly in Phitsanulok Province)	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องสุขภาวะและผู้สูงอายุ การนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในด้านสุขภาวะ การใช้สมุนไพร การนวด และกรณีศึกษาจาก	

	พื้นที่จริงในจังหวัดพิษณุโลก	
๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต		
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา		

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		หมายเหตุ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
๑. ชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๐๑๘๕๑๑๐๔๐๐๒๗ ภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies	๑. ชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies	
๒. ชื่อปริญญา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)	๒. ชื่อปริญญา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)	

ปรัชญา ความสำคัญของหลักสูตรและวัตถุประสงค์		หมายเหตุ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
๑. ปรัชญา ภา ค วิ ชา พระพุทศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช	๑. ปรัชญา จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุข	

วิทยาลัย มีความ มุ่งมั่น ที่เสริมสร้าง ความเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ให้มีความ ร อ บ รู้ อ ย่ า ง กว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของ ตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒน ธรรม และธรรมชาติ ใส่ ใจ ต่ อ ค ว า ม เปลี่ยนแปลงของ สรรพสิ่ง พัฒนา ต น เอง อ ย่ า ง ต่อเนื่อง ดำเนิน ชี วิ ต อ ย่ า ง มี คุณธรรม พร้อมให้ ความช่วยเหลือ เพื่อนมนุษย์ และ เป็นพลเมืองที่มี คุ ณ ค่ า ข อ ง สังคมไทย และ สังคมโลก เพื่อผลิต บัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมี		
---	--	--

ความสามารถด้านพระพุทธศาสนาทั้งด้านวิชาการและภาคปฏิบัติ มีหลักวิชาการที่นิสิตสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านอื่น ๆ ตามหลักการศึกษสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และ ส า ม า ร ถ ป ร ะ ยุก ต์ ใช้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาชีวิตและพัฒนาสังคมประเทศชาติได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพ		
๒. ความสำคัญ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยใน	๒. ความสำคัญ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาเพื่อสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ คือ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ให้มีความรู้ คุณธรรมและทักษะในการบูรณาการพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาชีวิต สังคม ควบคู่กับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสังคมไทย	

กำกับของรัฐ ที่ พระบาทสมเด็จพระ พระปรมินทรมหา จุฬาลงกรณ์พระ จุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนา ขึ้น เพื่อ เป็น สถานศึกษา พระไตรปิฎกและ วิชาชั้นสูง สำหรับ พระภิกษุสามเณร และ คฤหัสถ์ ทั่วไป มหาวิทยาลัย มีปณิธานอันมั่ง คงในการที่จะเป็น ศูนย์รวมแห่ง วิทยาการด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่าต่อ มวลมนุษย มุ่งมั่น ในการทำหน้าที่ให้ การศึกษา ค้นคว้า วิจัย แสวงหา ความรู้ เกี่ยวกับ วิชาการทาง	ป้องกันและแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคม สร้างสังคมสุจริต ส่งเสริมทักษะชีวิตแบบสัมมาชีพ สร้างเกาะคุ้มกันทางสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	
--	---	--

พระพุทธศาสนา และสามารถเล่า เรียนวิชาการ ทางด้านการ ประยุกต์ใช้กับ ศาสตร์สาขาต่างๆ ตอบสนองความ ต้องการของสังคม อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการ พัฒนาวิชาการของ มหาวิทยาลัยและ พระพุทธศาสนา เพื่อนำไปสู่ความ เป็นเลิศทาง วิชาการและความ เป็นสากล อีกทั้งจะ ทำหน้าที่เป็นแหล่ง ให้บริการความรู้ เกี่ยวกับ วิชาการทาง พระพุทธศาสนาทั้ง ภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ อันจะ ก่อให้เกิดการ		
---	--	--

พัฒนามวลมนุษย์ สูง ค ม แ ล ะ สิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน		
--	--	--

๓.วัตถุประสงค์ ๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และค้นคว้าวิจัยได้อย่างแตกฉาน ๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจและปัญญา ๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริการวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	๓. วัตถุประสงค์ ๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และค้นคว้าวิจัยได้อย่างแตกฉาน ๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจและปัญญา ๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริการวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	
---	--	--

ระดับชาติและ นานาชาติ		
--------------------------	--	--

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง ปี ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต ๑.๑ วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ๑.๒ วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต ๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต ๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต ๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๒ หน่วยกิต ๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๙ หน่วยกิต ๓. หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต รวม ๑๔๐ หน่วยกิต	๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต ๑.๑ วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ๑.๒ วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต ๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๕ หน่วยกิต ๒.๑ รายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต ๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต ๓. หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต รวม ๑๔๑ หน่วยกิต	

ตารางเปรียบเทียบรายวิชา

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการ พัฒนาการ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชา สังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหา สังคมไทยในปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตาม หลักการทางมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการ พัฒนาการ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชา สังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบ สันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทาง สังคมยุค New Normal	-เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป (General Law) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบ กฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการ เฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของ กฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมาย เกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้น ความผิดและ เหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๓ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Technique of Higher Learning) ศึกษาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วย	๐๐๐ ๑๑๑ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษา	รวมรายวิชาเทคนิค การศึกษา ระดับอุดมศึกษา และ

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและภาคนิพนธ์	เพื่อ การเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุก ประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ และการ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	ภาษากับการ สื่อสาร -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อ การสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและ ความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอย่าง มีประสิทธิภาพ	-รวมรายวิชา ภาษาอังกฤษ เบื้องต้น และ ภาษาอังกฤษขั้นสูง -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓ (๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้ อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้	
๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนาและวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออกและปรัชญา	๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ตะวันตก		
๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Logic) ศึกษานิยาม คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชา การนิยาม ความหมาย ญัตติประพจน์ใน แบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็น ปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตฐาน มานและปฏจฉาวาที่ แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของ พระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถา วัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสตีวาท วิชาของนาการชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับ ตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกใน คัมภีร์	๐๐๐ ๑๑๓ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Logic) ศึกษานิยาม คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชา การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติ ผสม การให้เหตุผล ปรัตฐานมานและปฏจฉาวาที่ แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการ และวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของ พระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือใน สูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสตีวาท วิชา ของนาการชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกใน คัมภีร์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป ๒(๒-๐-๔) (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและ จุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและ ต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ใน ประเทศไทย	๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของ ศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนา ปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ลักษณะที่เป็นสากล ร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการ เผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าที ของศาสนาต่าง ๆ ใน ประเทศไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์	๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์	ภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาษา ตามแนวภาษาศาสตร์	-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Mathematics) ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความ ประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พิชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนต์ อินเวอร์ส แมตริกซ์	๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย ๓ (๓-๐-๖) (Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและ คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐาน ทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้ม เข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย	รวมรายวิชา คณิตศาสตร์เบื้องต้น และสถิติเบื้องต้น และการวิจัย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒(๒-๐-๔) (Basic Statistics and Research) ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจง ความถี่ การหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภทการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบ การวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย		

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธรศาสนามกับการเมืองการปกครองของไทย	๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการ ปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบ การปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธรศาสนามกับการเมือง การปกครอง	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๒(๒-๐-๔) (Economics in Daily Life) ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาการทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและการช าระเงิน การพัฒนา เศรษฐกิจ ปรัชญาการทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบ ต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษา เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา – เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒(๒-๐-๔) (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหา	๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้ เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	สิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	
๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๒(๒-๐-๔) (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลกทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์ สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์ สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic English) ศึกษากฎเกณฑ์และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ		-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced English) ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความ		-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา		
๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยา ศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุ วาจจากจากธาตุ การแจก รูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่าน คำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยา ศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูป เป็นอาขยาตกรรตุ วาจจากจากธาตุ การแจก รูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยาศัพท์ กริยา ศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุ วาจจากจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรต วาจก ภาววาจก นิชันทกรรต วาจก นิชันทกรรต วาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรต วาจกเป็นกรรต วาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยาศัพท์ กริยา ศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรต วาจจากจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรต วาจก ภาววาจก นิชันทกรรต วาจก นิชันทกรรต วาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรต วาจกเป็นกรรต วาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและ แต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียง	๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
วรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงคามหมายรูปธรรมและนามธรรม	หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำ ตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงคามหมายรูปธรรมและนามธรรม	
๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และ ตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียน ภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ	๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ	-เปลี่ยนรหัสวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	ระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการ พัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม ๒(๒-๐-๔) (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิด ผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๑ ชีวิตกับจิตวิทยา ๒(๒-๐-๔) (Life and Psychology) ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่าง ๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม	๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development) ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะใน การสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา
๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา ๒(๒-๐-๔) (Physical Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคสมัย ต่าง ๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน	๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Modern Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิ ปัญญาไทยและภูมิ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบาย รายวิชา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	ปัญหาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Computer and Information Technology) ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร องค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนา ระบบ ข้อมูลและการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต และเวปไซต์เว็บบ ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรมและสังคมไซเบอร์	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓(๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบ คอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคม ดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๒๖๔ สันติศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข	๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้ง พัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคม พหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการ ฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๕ หลักธรรมาภิบาล ๒(๒-๐-๔) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสาคัญของหลักธรร	๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓ (๓-๐-๖) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ	เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
มาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	
๐๐๐ ๒๖๖ ภาวะผู้นำ ๒(๒-๐-๔) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึง ศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและ ความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่ง กรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียน ภาวะผู้นำของบุคคล สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓ (๓-๐-๖) (Media Literacy) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	เพิ่มเติมรายวิชา
	๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Social Responsibility) ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต หน้าที่ของ	เพิ่มเติมรายวิชา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
	พลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	

ตารางเปรียบเทียบรายวิชา
หมวดศึกษากลุ่มพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต	ก. ศึกษากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๔๐ กรรณฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕)	
ข. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป ๑๒ หน่วยกิต	๐๐๐ ๒๔๑ กรรณฐาน ๒ ๓ (๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๓๔๒ กรรณฐาน ๓ ๓ (๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐาน ๔ ๓ (๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔)		
ค. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑(๑-๒-๔)		

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)		(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓	(๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔	๑(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕	(๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	๑(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗	๑(๑-๒-๔)		

๒) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๑. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต ๒. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป ๑๒ หน่วยกิต ๓. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	ปรับโครงสร้างเป็น ไม มีกลุ่มย่อย
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Literature) ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถ กถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนาและปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และ คุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Literature) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีต จนถึง ปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ใน ประเทศไทย โดย วิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิ สุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เตฎุมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคัตติวงศ์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรม ทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรม จากพุทธปัญญา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Research and Literary Works on Buddhism) ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ น่าสนใจ เช่น เตฎุมิกถาของ พญาลีไท มังคลัตถทีปนีของพระสิริมังคลาจารย์ กาพย์ มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคัตติวงศ์ของสมเด็จพระวันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุ พน พระมงคล วิเสสกถาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แก่นพุทธศาสน์ของพุทธทาส กรรมทีปนีของพระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร) พุทธ ธรรมของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พุทธวิทยา ของอาจารย์พร รัตน์ สุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในมหาวิทยาลัย มหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย		
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Tipitaka Studies) ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนก	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Tipitaka Studies) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา	- รวมรายวิชา พระไตรปิฎกศึกษา/ พระวินัยปิฎก/ พระ

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
โครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก	ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตร ในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานใน พระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมา ของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	สุตตันตปิฎก/ พระอภิธรรมปิฎก -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Vinaya Pitaka) ศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิภังค์ภิกขุณีวิภังค์มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก		
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Suttanta Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์พระสูตร ที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร อัคคัญญสูตร รวมทั้งประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จากนิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆ นิกาย มัชฌิม นิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยอาศัย อรรถกถาและฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Abhidhamma Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้ เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถา และฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี ๓ (๓-๐-๖)	-รวมรายวิชา บาลี

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
(Pali Grammar) ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะ สันโยค การเชื่อมอักษรด้วยสนธิกิริยาประกอบ ประเภทและวิธีแจกคำนาม สังขยา อัပ္พยศัพท์ กิริยาอาขยาต นามกิตก์ กิริยาภิคค์ สมาสและตัทธิต ๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Composition and Translation) ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้อง ตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด	(Pali) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการ แต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	ไวยากรณ์/ แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต ๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔) (Thai Sangha Administration) ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่าง ๆ กฎระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ การประยุกต์ การปกครองและการบริหารในปัจจุบันสำหรับคณะสงฆ์ไทย	๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของ พระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์การทาง พระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทย กับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	ปรับรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา/ การปกครองคณะสงฆ์ ไทย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมาย คุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ในสมัยพุทธกาล และสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรม สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ใน ภาษาอังกฤษ	๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ธรรมภาค ภาษาอังกฤษ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma Communications) ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดในที่ชุมชน การพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดง ปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการบรรยาย		ตัดออก
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ กาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ ฝึกปฏิบัติ	๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติ กรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ กาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติ	ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
วิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ	วิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบ อารมณ์	
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญ ลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นั่งกำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนว กายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปาน สติสูตร วิธีการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และ วิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และ สามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร วิธีการปรบอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๓ ระยะ นั่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนว เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรบอินทรีย์ ๕ หลักธรรม ที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและ สอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐาน สูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิ	๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิต ตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏ	-รวมรายวิชา ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๔/ ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๕ -เปลี่ยนรหัสวิชา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
เลศ ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นิ่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	ฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและ ไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation V) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวธัมมานุปัสสนา สติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุพบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โพธิปักขยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นิ่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VI) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระสูตรที่เชื่อมโยง กับมหาสติปัฏฐานสูตร เช่น อปินณกสูตร สติสูตร อากาโรบรรลุมรรคผลและ คุณธรรมของพระอริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๖ ระยะ นิ่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		ตัดออก
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VII) ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวธรรมที่เกิดดับในขณะปฏิบัติฯ วิธีแก้สภาวธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม และนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์		ตัดออก

๓) หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๓๐๖ หลักพุทธธรรม (Principles of Buddhism) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้นอริยสัจ ปฏิจจนสมุป บาท เบญจขันธ์ ไตรลักษณ์ โพธิปักขิยธรรม กรรม สังสารวัฏและนิพพานโดย ใช้คัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ	๑๐๑ ๓๑๑ หลักพุทธธรรม (Principles of Buddhism) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้นขันธ์ ๕ ปฏิจจนสมุป บาท อริยสัจ กรรม โพธิปักขิยธรรม นิพพาน โดยใช้คัมภีร์อรรถกถาและฎีกา ประกอบ	คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๗ พุทธปรัชญาเถรวาท (Theravada Buddhist Philosophy) ศึกษาอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ในพุทธ ปรัชญาเถรวาท เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก	๑๐๑ ๓๑๒ พุทธปรัชญาเถรวาท (Theravada Buddhist Philosophy) ศึกษาแนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาท ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริย ศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญา ตะวันออก	คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๘ ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Studies) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง หลักธรรมสำคัญของธรรมบท เน้น หลักธรรมสำคัญ แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมอินเดีย อธิพลและ คุณค่าของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	๑๐๑ ๓๑๓ ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง วิธีการ ศึกษาธรรมบท หลักการ และแนวคิด ความสำคัญของธรรมบท เน้นเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง อธิพลและคุณค่าธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิ ปัญญาไทย	คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๙ วิสุทธิมรรคศึกษา (Visuddhimagga Studies) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและหลักธรรมสำคัญของวิสุทธิ มรรค และอิทธิพลของวิสุทธิมรรคที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและ	๑๐๑ ๓๑๔ วิสุทธิมรรคศึกษา (Visuddhimagga Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของ วิสุทธิมรรค อิทธิพลและคุณค่าที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและสังคมไทยร่วม	คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
วิถีชีวิตไทย	สมัย	-เปลี่ยนรหัสวิชา
	๑๐๑ ๔๑๕ ขาดกศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Jataka Study) ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏในขาดก อิทธิพลของขาดกที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรมท้องถิ่น วิถีชีวิต การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในสังคมไทยที่หลากหลาย	ย้ายมาจาก วิชาเฉพาะ พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๑๐ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Communication in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก		ย้ายไปวิชา เฉพาะด้าน พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Mahayana Buddhism) ศึกษากำเนิดและการพัฒนาการของมหายานในอินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิกายสำคัญของมหายาน	๑๐๑ ๔๑๖ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Mahayana Buddhism) ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของมหายานในอินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิกายสำคัญของมหายาน	-ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลปะ ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Arts) ศึกษาพัฒนาการของพุทธศิลปะในอินเดีย และคลื่นพระพุทธศาสนาที่เข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งสัมพันธ์กับสกุลศิลปะสมัยต่าง ๆ จนเกิดเป็นสกุลศิลปะในประเทศไทย ทั้งด้านประติมากรรม จิตรกรรม และสถาปัตยกรรม ประชญาธรรมทางวัตถุและความงามจากพุทธศิลปะสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทยโดยอาศัยพุทธลักษณะ	๑๐๑ ๔๑๗ พุทธศิลปกรรม ๓ (๓-๐-๖) (Buddhis Arts) ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของพุทธศิลปกรรม ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ ที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาในยุคสมัยต่าง ๆ อิทธิพลคุณค่าพุทธศิลปกรรมต่อวิถีชีวิต ชุมชน สังคม และแนวทางการอนุรักษ์ศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา	-ปรับชื่อ รายวิชา -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๔ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)	๑๐๑ ๔๑๘ ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
(Dhamma in Advance English) ศึกษาหนังสือธรรมะที่ปรากฏทางพระพุทธศาสนาได้จนน่าไว้วางใจเป็นภาษาอังกฤษตามที่กำหนดให้	(English for Buddhism) ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในพระพุทธศาสนา เน้นการอ่านเอกสารทางพระพุทธศาสนาโดย เลือกหนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น พระพุทธเจ้าสอนอะไร (ภาษาอังกฤษ) เป็นต้น	-ปรับชื่อรายวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๕ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Psychology in Tipitaka) ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการพัฒนาจิตด้วยสมณะและวิปัสสนา		-ย้ายไปวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา
	๑๐๑ ๔๑๙ มงคลัตถทีปนีศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Mangalatthadipani Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของ อิทธิพลของมงคลัตถทีปนี ที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา แนวคิด และการประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑	-ย้ายมาจากวิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา -เพิ่มคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๖ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Buddhism) ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	๑๐๑ ๔๒๐ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Buddhism) ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhism)	๑๐๑ ๔๒๑ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhism)	-คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเด็น ต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	-เปลี่ยนรหัสวิชา
วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา (๒ หน่วยกิต) จำนวน ๓๒ หน่วยกิต	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา (๓ หน่วยกิต) จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	หมายเหตุ
๑๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Science) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและพระพุทธศาสนา	๑๐๑ ๑๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Science) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและพระพุทธศาสนา	คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Social Works) ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	๑๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Social Works) ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Communication in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อสารของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก	ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
๑๐๑ ๓๑๙ ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Education in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บูรณาการโดยเน้นเป้าหมายของการศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรม ของครู	๑๐๑ ๑๐๔ ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Education in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บูรณาการโดยเน้นเป้าหมายของการศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรมของครู	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๑ ขาดกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Jataka Studies) ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏในชาดก อิทธิพลของชาดกที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ศิลปะ และวิถีชีวิต		-ย้ายไปวิชาแกน พระพุทธศาสนา -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต -ย้ายไปวิชาเลือก เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๒๒ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Thai Thoughts) ศึกษาภูมิปัญญาไทยที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและศิลปวัฒนธรรม		
๑๐๑ ๓๒๓ พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism in Temporary World) ศึกษาสถานการณ์ของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ผลกระทบของลัทธิการเมืองและศาสนาอื่น ๆต่อพระพุทธศาสนา อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมโลก และบทบาทขององค์การพระพุทธศาสนา ระดับนานาชาติ		-ย้ายไปวิชาเลือก เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา- ปรับชื่อใหม่เป็น พระพุทธศาสนากับ สังคมวิทยา
๑๐๑ ๓๒๔ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)		-ย้ายไปวิชาเลือก

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
(Life and Works of Buddhist Scholars) ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการรจนาและแปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์พระพุทธศาสนาของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน		เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๐๓ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Ecology) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเวศวิทยา หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับนิเวศวิทยา เน้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ แนวทางการอนุรักษ์และระบบนิเวศวิทยา	๑๐๑ ๒๐๕ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Ecology) ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของนิเวศวิทยา วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางนิเวศวิทยา หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎก ที่เกี่ยวกับนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ วิกฤตการณ์ในระบบนิเวศ นโยบายของรัฐและกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม แนวทางการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ด้วยหลักการทางพระพุทธศาสนา	-คงเดิม -ปรับชื่อภาษาอังกฤษ -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๒๐๖ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Psychology in Tipitaka) ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการพัฒนาจิตด้วยสมถะและวิปัสสนา	ย้ายมาจากวิชาเลือกเฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๐๔ ธรรมประยุกต์ ๒ (๒-๐-๔) (Applied Dhamma) ศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ปัญหาชีวิตและสังคม		-รวมกับวิชาพระพุทธศาสนา กับสังคมไทย

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
๑๐๑ ๔๐๕ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Economics) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางเศรษฐศาสตร์ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบเศรษฐศาสตร์แนวพุทธศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ทั่วไป รวมทั้งศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		-ย้ายไปวิชาเลือก เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๒๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Political Science in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของรัฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางรัฐศาสตร์ ในพระไตรปิฎก รูปแบบ วิธีการปกครองตามแนวคิดรัฐ หลักธรรมาภิบาล หลักธรรมของผู้บริหาร เปรียบเทียบ ประยุกต์และบูรณาการรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์กับรัฐศาสตร์ทั่วไป	๑๐๑ ๓๐๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Political Science in Tipitaka) ศึกษาความหมาย แนวคิดทฤษฎี ความเป็นมา อุดมการณ์ และความขัดแย้งทางการเมือง รูปแบบการปกครอง การเลือกตั้ง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการปกครองในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบหลักนิติรัฐและนิติธรรม ประยุกต์และบูรณาการหลักการทางพระพุทธศาสนากับหลักรัฐศาสตร์	-คงเดิม -ปรับคำอธิบายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๐ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Human Rights) ศึกษาหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับปฏิญญาสากลว่าสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญของไทยและพระราชบัญญัติของไทยว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตลอดจนหลักสิทธิมนุษยชนของนานาชาติและประเทศไทย	๑๐๑ ๓๐๘ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Human Rights) ศึกษาแนวคิดพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของพลเมือง หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศชาติและสังคมโลก หลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไทย และประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	-คงเดิม -เพิ่มคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Sustainable Development) ศึกษาหลักการพัฒนายั่งยืนตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเน้นหลักการพัฒนามนุษย์ สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Sustainable Development) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการพัฒนายั่งยืนตามหลักสากล (SDGs) หลักการพัฒนายั่งยืนเชิงพุทธ เพื่อพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	-คงเดิม -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๒ มงคลัตถทีปนีศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Mangalattadhipani Studies) ศึกษาโครงสร้าง และเนื้อหาสาระของมงคลัตถทีปนี อิทธิพลของมงคลัตถทีปนีที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตไทย		ย้ายไปหมวดวิชาแกนพระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Health Care) ศึกษาความหมายและขอบข่ายสาธารณสุขศาสตร์ทั้งการแพทย์สมัยใหม่และการแพทย์แผนไทย คำสอนในพระไตรปิฎกและอรรถกถาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโรค การบริโภคปัจจัย ๔ การบริหารร่างกาย การรักษาพยาบาล การพักผ่อน และการดูแลสุขภาพจริยธรรมของผู้รักษาพยาบาล	๑๐๑ ๓๑๐ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Healthy Care) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข ตามหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน โรคและสมุฏฐานของโรค หลักการบริโภคปัจจัย ๔ เกสซ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา วิธีรักษาโรค การส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม จริยธรรมในการรักษาพยาบาล โดยประยุกต์ใช้กับการแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนา	-ปรับชื่อวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๘ มิลินทปัญหศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Milindapanha Studies) ศึกษาความเป็นมาของมิลินทปัญหา เนื้อหาสาระ สำนวนภาษาวิธีการตอบปัญหาและแนวคิดทางปรัชญา		-ย้ายไปรายวิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาพุทธศาสนา ๙ หน่วยกิต	วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต	หมายเหตุ
๑๐๑ ๓๑๘ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Comparison between Theravada and Mahayana) ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของพระพุทธเจ้า สถานะและ บทบาทของพระโพธิสัตว์ คำสอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปัจจุสมุปบาท นิพพาน และพิธีกรรมสำคัญของนิกายทั้งสอง	๑๐๑ ๓๒๒ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Comparison between Theravada and Mahayana) ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของพระพุทธเจ้า สถานะ และ บทบาทของพระโพธิสัตว์ คำสอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปัจจุสมุปบาท นิพพาน และพิธีกรรมสำคัญของนิกายทั้งสอง	คงเดิม
๑๐๑ ๓๑๙ พุทธธรรมกับสังคมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Buddhadhamma and Thai Society) ศึกษาอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ความเข้าใจพุทธ ธรรม การใช้พุทธธรรมแก้ปัญหาชีวิตและสังคม แนวโน้มความเชื่อและการ ปฏิบัติของชาวพุทธในปัจจุบัน และการวิจารณ์พระพุทธศาสนาของนักคิดไทย สมัยใหม่	๑๐๑ ๓๒๓ พุทธธรรมกับสังคมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Buddhadhamma and Thai Society) ศึกษาหลักพุทธธรรม เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และ สังคมไทย	-คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา
๑๐๑ ๓๒๐ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Tipitaka Scripts) ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษรเทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	๑๐๑ ๓๒๔ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Tipitaka Scripts) ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษรเทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	คงเดิม
๑๐๑ ๔๑๒ พระสูตรมหายาน ๓(๓-๐-๖) (Mahayana Sutras) ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่ สำคัญ เช่น ปรัชญาปารมิตาหฤตยสูตร ทศภูมิสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาวดีวายุหสูตร วิมลเกียรตินิเทศสูตร และลัทธิดาวตารสูตร	๑๐๑ ๓๒๕ พระสูตรมหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Mahayana Sutras) ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่ สำคัญ เช่น ปรัชญาปารมิตา หฤตยสูตร ทศภูมิสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาวดี วายุหสูตร วิมลเกียรตินิเทศสูตร และลัทธิดาวตารสูตร	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
๑๐๑ ๔๒๙ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Peace) ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการสังฆสามัคคี และใช้แนวคิดเรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	๑๐๑ ๓๒๖ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Peace) ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการ สังฆสามัคคี และใช้แนวคิดเรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	คงเดิม
๑๐๑ ๔๓๓ พระพุทธศาสนากับสตรี ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Women) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและปัญหาเกี่ยวกับสตรีในพระพุทธศาสนา ด้านสถานภาพ บทบาทหน้าที่ ศักยภาพในการบรรลुरुธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๑๐๑ ๓๒๗ พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Women) ปรับภาษาอังกฤษ ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา ศักยภาพในการบรรลुरुธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสตรี ในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน	-ปรับชื่อรายวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา
	๑๐๑ ๓๒๘ พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and sociology) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของสังคมวิทยา วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางสังคมวิทยา พฤติกรรม บทบาทหน้าที่ขององค์กร หลักธรรมสำคัญที่เกี่ยวกับสังคม การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคม วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และในสังคมโลก	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา-ปรับชื่อใหม่จากวิชาพระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
	๑๐๑ ๓๒๙ พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Information Technology for Communication) ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า จริยธรรม กฎหมายกับการสื่อสาร การประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๓๓๐ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Life and Works of Buddhist Scholars) ศึกษาชีวประวัติ ผลงานด้านการรจนาและการแปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์พระพุทธศาสนาของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา - -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Modern Economy) ศึกษาความหมาย ขอบเขต หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ จุลภาคและมหภาค วิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจยุคดิจิทัล เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๔๓๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and The King's Philosophy) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา และกระบวนการพัฒนาเชิงพุทธบูรณาการที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาคนุชย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -คำอธิบายรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
	๑๐๑ ๔๓๓ มิลินทปัญหาศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Milindapanha Study) ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหา	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา -เพิ่มคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๔๓๔ ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism in Thailand) ศึกษาประวัติความเป็นมา ของพระพุทธศาสนา สมัยสุโขทัย สมัยล้านนา สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่
	๑๐๑ ๔๓๕ เนติปริกฤษฎศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Nettipakarana Study) ศึกษาประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสาระสำคัญของคัมภีร์เนติปริกฤษฎ วิเคราะห์หลักการอธิบายธรรมโดยหาระ ๑๖ นัย ๕ สาสนปัทมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้หลักการอธิบายธรรม และแก้ปัญหาการเข้าใจธรรมตามแนวเนติปริกฤษฎ	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่
	๑๐๑ ๓๙๗ อารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนา ๓ (๑-๒-๖) (civilization of Sukhothai and Lanna period) ศึกษาประวัติความเป็นมา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของอารยธรรมสมัยสุโขทัยล้านนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชุมชนในจังหวัดแพร่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดนครสวรรค์	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ชิ้นส่วนงานเหนือ ตอนล่าง

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓ หน่วยกิต)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓ หน่วยกิต)	หมายเหตุ
	๑๐๑ ๔๖๙ พุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก ๓ (๑-๒-๖) (Buddhist Arts in Phitsanulok Province) ศึกษาเนื้อหา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพุทธศิลป์ ประวัติความเป็นมาของพุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านประติมากรรม ด้านสถาปัตยกรรม ด้านจิตรกรรม และพุทธศิลป์ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านต่างๆที่มีอิทธิพล ถึงปัจจุบัน	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่วนงานวิทยา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชิน ราช -รหัสวิชาใหม่
	๑๐๑ ๔๗๐ พุทธธรรมกับสุขภาวะผู้สูงวัยในจังหวัดพิษณุโลก ๓ (๑-๒-๖) (Buddhism and the well-being of the elderly in Phitsanulok Province) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องสุขภาวะและผู้สูงวัย การนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงวัยในด้านสุขภาวะ การใช้สมุนไพร การนวด และกรณีศึกษาจากพื้นที่จริงในจังหวัดพิษณุโลก	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่วนงานวิทยา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชิน ราช -รหัสวิชาใหม่
๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต (๒ หน่วยกิต)	๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต	หมายเหตุ
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา	นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา	ปรับเป็น ๓ หน่วยกิต

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุ
วัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่
๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย
การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๓ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับ
ข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายความว่า ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือ
วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑
คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๑.๑๐ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๑.๑๑ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๖, ๗.๑.๗, ๗.๑.๘ และข้อ ๗.๑.๑๐

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๖ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๒.๗ ไม่เคยถูกคัดข้อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒.๘ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๒.๔, ๗.๒.๕ และข้อ ๗.๒.๗

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษตามเกณฑ์ และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๑๐ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้ มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๑ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๙ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิต

๑๔.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๔ การทำโครงการ หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๕ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๖ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๗ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้วหากคณะ หรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๙ การเทียบฐานะชั้นปีที่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนและสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๒๐ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๒๐.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๒๐.๒ นิสิตสภาพรอพินิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพรอพินิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๑ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๑.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๒๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใด นิสิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๒ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีความสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๓ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา และรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีความเหตุสุดวิสัยจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ ต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๒๔.๓ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ และนิสิตจะได้รับรายงานผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนดให้ถือว่าลงทะเบียนช้า ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๒๑ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกติ นับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๑.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลาอันเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ด้วย

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติได้ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

๒๖.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจในภาคการศึกษาปกติ ให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๒๖.๓ นิสิตพิเศษที่มหาวิทยาลัยอนุมัติรับเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษให้ลงทะเบียนรายวิชาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๖.๔ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑๒

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลถอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลถอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาภายในเงื่อนไข และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในทะเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลถอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังอยู่ภายใน ๔๕ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังอยู่ภายใน ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน

ถือว่านิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลงทะเบียนพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิ์การได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ใช้การเรียนการสอนทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

นิสิตผู้มีความศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย จะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาในระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก่ผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๗ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นอีก ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่ อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมีใบรับรอง แพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วย เหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒ และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบ และ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทันที

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูง กว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องจากเหตุสุดวิสัยอาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจ ของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็น รายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็น รายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะ สอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ Au ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความ
จำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ
๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้น
ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้น
จนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำ ในรายวิชานั้น หรือ
อาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำ
จะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชา
อื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี
แล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับ
คะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘
และข้อ ๔๒ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของ
หน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับ
หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา “ค่าระดับ
เฉลี่ย” ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนั้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยประจำ
ภาค” (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE = SGPA) และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค
การศึกษาดังแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนั้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสะสม” (CUMMULATIVE
GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหาร
ด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วย
จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะซ้ำกัน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหา
ค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕ การเตือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการเรียนของนิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้นำเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้นำเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำ กว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิต

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอฟินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอฟินิจนั้นลงในระเบียบ เรียนด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอฟินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อจบภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตผู้นั้นศึกษา ต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิม หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑ และข้อ ๖๒.๕

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายใน ระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ยื่น ทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาที่ดี การย้ายโอนคณะสังกัดที่ดี การพักการศึกษา กิจดี ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอฟินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖ การพ้นสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๔

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งตามข้อ ๖๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุง มหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่าง หนึ่งตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไป สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะ หรือได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ โอนไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือส่อเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้

การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณีความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตผู้กระทำความผิดนั้นสังกัดอยู่ ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยแล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗

การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยอาจทำได้ในกรณี ต่อไปนี้

๖๒.๑ นิสิตจะมีสิทธิ์ขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ไปอยู่ในสังกัดอีกคณะหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ศึกษาในคณะ หรือวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกสั่งพัก หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต และต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕

๖๒.๒ การขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยให้นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัด แสดงความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัด อย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อม ข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๒.๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียน รายวิชาเว้นแต่อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๒.๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้าย โอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และ แจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๒.๕ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๔.๑ ให้นับระยะเวลา การศึกษาในคณะเดิมรวมด้วย

ข้อ ๖๓ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษาของ รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย แม้รายวิชาที่นิสิตผู้ ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะ หรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น

ในกรณีนิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดให้ ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้นำผลการศึกษาของรายวิชานั้น ๆ มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยด้วย

หมวด ๘ การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๔.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๖๔.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๔.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๕ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๕.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๕.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาก่อนเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

๖๕.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๕.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๕.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาก่อนเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

ข้อ ๖๖ นิสิตที่โอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมต่อไป

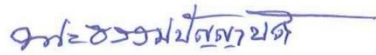
ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบ เป็นปี ๆ ไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ ยังคงปฏิบัติตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐
และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การโอนและเทียบโอนผลการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๕๑

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การโอนผลการศึกษา

๑) ผู้สมัครศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๘๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๕๐ หน่วยกิต

๒) ผู้สมัครศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๒ การเทียบโอนผลการศึกษา

๑) ผู้สมัครศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตได้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๒) ผู้สมัครศึกษาปริญญาตรี ๔ ประโยค บาลีศึกษา ๔ ประโยค และอภิธรรมบัณฑิต เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๘๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๕๐ หน่วยกิต

๓) ผู้สมัครศึกษาปริญญาตรี ๔ ประโยค บาลีศึกษา ๔ ประโยค และอภิธรรมบัณฑิต เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๔) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา ที่มหาวิทยาลัยรับรอง เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๕) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตได้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๓ การโอนและการเทียบโอนใดๆ ที่ได้ดำเนินการมาแล้วก่อนที่จะออกประกาศนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัยได้มีมติไว้

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้ว จากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

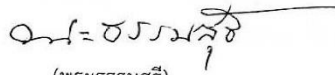
(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้วแจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๖๓ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑ กันยายน ๒๕๔๒

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นมาตรา ๕๔
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีมติ
ให้ประกาศกำหนดปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ปริญญามีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า “พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ด.”

โท เรียกว่า “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ม.”

ตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.บ.”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

พุทธศักราช ๒๕๔๘

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงให้ตราข้อกำหนดไว้ดังนี้

“ให้จัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช โดยยกฐานะห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ขึ้นเป็น วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

พระราชรัตนโมลี

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง อนุมัติเปิดสอนหลักสูตร
พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) คณะพุทธศาสตร์

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓
เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตร
พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) คณะพุทธศาสตร์”
จำนวน ๓๑ ส่วนงาน ประกอบด้วย

๑. คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย วิทยาเขตหนองคาย
๓. วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ วิทยาเขตเชียงใหม่
๔. วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
๕. วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น วิทยาเขตขอนแก่น
๖. วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา วิทยาเขตนครราชสีมา
๗. วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี วิทยาเขตอุบลราชธานี
๘. วิทยาลัยสงฆ์สุรินทร์ วิทยาเขตสุรินทร์
๙. วิทยาลัยสงฆ์แพร่ วิทยาเขตแพร่
๑๐. วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา
๑๑. วิทยาลัยสงฆ์บาฬีศึกษาพุทธโฆส วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
๑๒. วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ วิทยาเขตนครสวรรค์
๑๓. วิทยาลัยสงฆ์เลย
๑๔. วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
๑๕. วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๑๖. วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๗. วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
๑๘. วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ
๑๙. วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร

๒๐. วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
๒๑. วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง
๒๒. วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ
๒๓. วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๒๔. วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
๒๕. วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์
๒๖. วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
๒๗. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๒๘. วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม
๒๙. วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ
๓๐. วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์
๓๑. หน่วยวิทยบริการ คณะพุทธศาสตร์ วัดหงษ์ประดิษฐาราม จังหวัดสงขลา

ทั้งนี้ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

พระพรหมวชิราธิบดี

(พระพรหมวชิราธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง
หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ ๓๐๐๒ / ๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย :-

๑. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสน์นานาชาติ	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพ	กรรมการ
๔. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
๕. พระเทพสุวรรณเมธี,รศ.ดร.	กรรมการ
๖. ศ.พิเศษ ร.ท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. รศ.ดร.ดวงตา สราญรัมย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะพุทธศาสตร์	กรรมการ
๙. รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์	กรรมการ
๑๐. รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๑. รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
๑๒. หัวหน้าภาควิชาพระพุทธศาสนา	กรรมการ
๑๓. หัวหน้าภาควิชาศาสนาและปรัชญา	กรรมการ
๑๔. หัวหน้าภาควิชาบาลีและสันสกฤต	กรรมการ
๑๕. หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน	กรรมการ
๑๖. หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา	กรรมการ
๑๗. หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว	กรรมการ
๑๘. หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย	กรรมการ
๑๙. หัวหน้าภาควิชาภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
๒๐. หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา	กรรมการ

๒๑. หัวหน้าภาควิชา/...

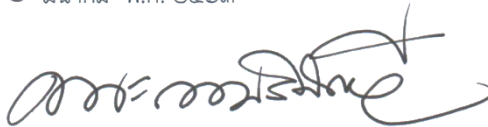
๒๑. หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์	กรรมการ
๒๒. หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์	กรรมการ
๒๓. หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	กรรมการ
๒๔. หัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์	กรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการกองวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
๒๖. รองผู้อำนวยการกองวิชาการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. เจ้าหน้าที่กองวิชาการทุกรูป/คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นางสาวสังเวียน พู่เฟื่อง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการปรับปรุงรายวิชาและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา สภาพเศรษฐกิจ สังคมและนโยบายของมหาวิทยาลัย
๒. นำเสนอรายวิชาและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ต่อสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(พระราชปรีดีทวี, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปิฎก) (พระธรรมปัญญาคีรี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ณ
ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

๑. พระครูสุเมธธรรมธาดา (สายัน จันทวโร) บวบชม

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การปกครองคณะสงฆ์ไทย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓	จริยศาสตร์	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๔	พระสูตรตันตปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๕	พระสูตรตันตปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๖	พระพุทธศาสนามหายาน	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๗	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๘	ประวัติพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๔. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ บทความวิจัย

พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร. “บูรณาการองค์ความรู้และวิถีปฏิบัติทางพระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคมในอาเซียน”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๒๗ - ๔๐.

พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร. “การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายประชาชนในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ “พระพุทธศาสนากับแนวโน้มโลกยุคใหม่ : วิถีบูรพาจารย์สู่อารยธรรมร่วมสมัย”. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ลำพูน. (๑๙ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๕) : ๓๔๙ - ๓๖๓.

๔.๒ บทความวิชาการ

พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร. “วัดปลอดภัย บุกหริ การพนันและสร้างภูมิคุ้มกัน โควิด ๑๙ ด้วยหลักพุทธธรรม”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๕) : ๘๗ - ๙๖.

๔.๓ หนังสือ/ตำรา

พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร., (๒๕๖๔). พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๓๔๐ หน้า).

๒. พระครูปิยกิจบัณฑิต (กรกิจ ปิยธมฺโม) หงษ์สุข

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๒	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๔	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๕	กรรมฐาน ๒	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๖	ประวัติพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๗	พระวินัยปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๘	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๐	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๑	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๒	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๓	พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๔	ปรัชญาไทย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๕	กฎหมายทั่วไป	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๔. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ บทความวิจัย

-

๔.๒ บทความวิชาการ

พระครูปิยกิจบัณฑิต. “หลักการและแนวคิดสาธารณสุขในพระพุทธศาสนา”. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ. ครั้งที่ ๒. เล่มที่ ๓. “การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน” Thailand 4.0. วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, น่าน. (กันยายน ๒๕๖๑) : ๒๐๖ - ๒๑๗.

๔.๓ หนังสือ

พระมหาปณิธาน สุมะโร (เป็งอิน), พระครูปิยกิจบัณฑิต,ดร. (๒๕๖๒). รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก. พิษณุโลก : บริษัท โฟกัส พริ้นติ้ง. (๓๑๕ หน้า).

๓. พระครูสังฆรักษ์เชษฐา ปิยสาสโน (เขียวสะอาด)

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๒	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๔	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๕	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๖	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๗	ธรรมประยุกต์	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๘	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๙	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๐	กรรมฐาน ๑	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๔. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ บทความวิจัย

-

๔.๒ บทความวิชาการ

พระครูใบฎีกาเชษฐา ปิยสาสโน. “ท่าทีพุทธศาสนาต่อมโนทัศน์ข่าวบนฐานแห่งความจริงทางประสาทสัมผัสและคุณค่า” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๓) : ๔๒๓ - ๔๓๔.

๔.๓ หนังสือ

-

๔. พระมหาปณิธาน สุเมโธ (เป็งอิน)

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	บาลีไวยากรณ์ ๑, ๒	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๒	บาลีไวยากรณ์	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓	วรรณคดีบาลี	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๔	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๕	หลักพุทธธรรม	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๗	พระอภิธรรมปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๘	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๙	แปลบาลีเป็นไทย แปลไทยเป็นบาลี ๑	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๐	พระไตรปิฎกศึกษา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๒	บาลีไวยากรณ์ ๓, ๔	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๓	ภาษาบาลี	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๑๔	พุทธธรรมกับสังคมไทย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๔. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ บทความวิจัย

๔.๒ บทความวิชาการ

พระมหาปณิธาน สุเมโธ (เป็งอิน). หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพุทธญาณวิทยา. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ. ครั้งที่ ๒. เล่มที่ ๓. “การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน” Thailand 4.0. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน, น่าน. (กันยายน ๒๕๖๑) : ๑๙๔ - ๒๐๕.

๔.๓ หนังสือ/ตำรา

พระมหาปณิธาน สุเมโธ (เป็งอิน), พระครูปิยะกิจบัณฑิต,ดร. (๒๕๖๒). รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก. พิษณุโลก : บริษัท ไฟก๊ส พรินตติ้ง. (๓๑๕ หน้า).

๕. นายเสถียร สระทองให้

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ธรรมนิเทศ	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๒	วิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๓	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๔	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๕	สัมมนาพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๖	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๗	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
๘	พุทธศิลปะ	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๔. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ บทความวิจัย

นายเสถียร สระทองให้ “การเสริมสร้างเครือข่ายการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของ เครือข่ายประชา รัฐในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ลำพูน. (๑๙ – ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๕) : ๗๙๙ - ๘๑๔.

๔.๒ บทความวิชาการ

นายเสถียร สระทองให้ “หลักการและแนวคิดสาธารณสุขในพระไตรปิฎก” รายงานการประชุมวิชาการ ระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เล่มที่ ๓ “การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน” Thailand 4.0. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน, น่าน. (กันยายน ๒๕๖๑) : ๒๐๖ - ๒๑๗.

๔.๓ หนังสือ

นายเสถียร สระทองให้. (๒๕๖๒). สัมมนาพระพุทธศาสนา (Seminar on Buddhism). พิษณุโลก : บริษัท โฟกัสพริ้นติ้ง จำกัด. (๒๑๙ หน้า)

นายเสถียร สระทองให้. (๒๕๖๒). ธรรมนิเทศ (Dhamma Communication). พิษณุโลก : บริษัท โฟกัสพริ้นติ้ง จำกัด. (๒๓๕ หน้า)